

KEMIJÄRVEN KALATALOUSHUONONNOKSEN KÄYTTÖSUUNNITELMA V. 2022-2026

LUVAN HALTIJA Kemijoki Oy

PÄÄTÖKSET

Pohjois-Suomen vesioikeuden päätös nro 47/91/1, 9.7.1991 ja Vyo päätös nro 96/1993, 25.5.1993.

Kemijoki Oy:n on vuosittain maksettava Lapin ELY-keskukselle Pohjois-Suomen vesioikeuden päätökseen nro 47/91/1 perustuvaa kalatalousmaksua vuosittain **100 912,76 euroa**. Kalanhoitomaksuvaroja on käytettävissä edellisvuosien säästöt huomioiden vuonna 2022 yhteensä **116 378,34 euroa** (alv 0%).

Kalatalousmaksu on käytettävä Kemijärven säännöstelyn vaikutusalueella kalakannan hoitoa tarkoittavien toimenpiteiden toteuttamiseen ja niiden tulosten tarkkailuun.

KUULEMINEN

Kalatalousmaksun käyttösuunnitelmaluonnoksesta on kuultu kirjeitse asianosaisia vesialueen omistajia. Lisäksi kalatalousmaksun käyttösuunnitelmaa koskeva ennakkoiva kokous on pidetty 8.12.2021 ja siitä tehty pöytäkirja on tämän päätöksen liitteenä.

Lausuntoja annettiin yhteensä kolme kappaletta ja lisäksi yksi kannanotto.

Kemijärven osakaskunta toteaa, että osakaskunta hyväksyy käyttösuunnitelmaan kirjatut istutukset. Osakaskunta on kuitenkin huolestuneena seurannut istutusten huonoa tulosta.

Erityisesti taimenistutukset tuottavat huonosti. Osakaskunta toivoo, että kuhakannan seuranta kiinnitetään erityistä huomiota.

Luusuan osakaskunta toivoo, että pohjasiian osuutta istutusmäärästä lisättäisiin ja vastaavasti planktonsiian vähennetään. Osakaskunta myös kysyy, että olisi mahdollista kokeilla järvilohen istuttamista Kemijärveen.

Yli-Kemin kalatalousalue hyväksyy suunnitelman istutusten osalta ja ne ovat yhteistyöryhmän 8.12.2021 pidetyn kokouksen linjauksen mukaiset.

Alue esittää, että Kemijärven kuha- ja taimenkantojen seuranta lisätään velvoitetarkkailuun.

Lisäksi kalatalousalue esittää, että merilohi lisätään istukaslaajaksi muiden vaihtolajien rinnalle. Alueen mielestä merilohi istutukset olisivat linjassa

ELY-keskuksen v. 2017 aloittaman vaelluskalojen palauttamishakemuksen kanssa sekä myös kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmassa on esitetty merilohen käyttämistä velvoitteen vaihtolajina.

POIKASHANKINTOJEN JA TARKKAILUN KILPAILUTTAMINEN

Lapin ELY-keskus kilpailuttaa kalankasvattajia ja konsulttitoimistoja Kemijärven maksuvelvoitehoidon hankintojen toteuttamisesta.

KALATALOUSMAKSUN VUOSITTAINEN KÄYTTÖSUUNNITELMA VUOSILLE 2022-2026

Istutukset	yht. n. 90 912,76 €
<u>Tarkkailukustannukset</u>	<u>yht. n. 10 000,00 €</u>
Yhteensä	yht. 100 912,76 €

1. ISTUTUKSET

Juutuan kantaa oleva **Järvitaimen 2 v. - 3 kes.** vähintään 22 cm, istutettava määrä on noin **5 000 kpl/v.** Istukkaat ovat rasvaeväleikattuja. Vuonna 2022-2023 ei ole istutuksia, koska ko. poikasia ei ole saatavilla.

Juutuan kantaa oleva **Järvitaimen 1-kes.** vähintään **6,5 cm** istutusmäärä on noin **5 000 kpl:ta/v.** Istutukset tehdään Kemijärveen laskeviin kunnostettuihin sivujokiin. Istukkaat ovat rasvaeväleikattuja. Vuosina 2022-2023 voidaan istuttaa hieman suurempia määriä.

Luirojoen kantaa oleva **Vaellussiika 1-kes.**(keskipituus väh.10 cm) istutettava määrä on noin **50 000 kpl/v.** Vaellussiikaistutukset tehdään pääasiassa Kemijärven pääaltaaseen.

Koitajoen kantaa oleva **Planktonsiika 1-kes.** (keskipituus väh. 10 cm) istutettava määrä on noin **30 000 kpl/v.** Planktonsiikaistutukset tehdään pääasiassa velvoitehoitoalueen sivuvesiin.

Ivalojoen kantaa oleva **Pohjasiika 1-kes.** (keskipituus väh. 10 cm) istutettava määrä on noin **6 000 kpl/v.** Pohjasiikaistutukset tehdään pääasiassa velvoitehoitoalueen sivuvesiin.

Kemijoen kantaa oleva **Harjus 1-kes.** (keskipituus väh.9 cm) istutettava määrä on noin **5 000 kpl/v.**

Pyyntikokoinen kirjolohi, istutusmäärä noin **7 000- 10 000 kg**. Kirjoloheet hankitaan tarjouskilpailun voittaneelta yritykseltä. Kirjolohien hankintaan käytetään myös aikaisemmilta vuosilta säästyneitä varoja.

Istutusten määrät ja lajisuhteet sovitaan osakaskuntien kanssa vuosittain pidettävässä velvoitehoitokokouksessa (mikäli se on mahdollista pitää) ja ne voivat poiketa edellä esitetyistä määristä.

2. KALATALOUSTARKKAILU

Kalataloustarkkailulla pyritään selvittämään kalakannan hoitoa varten tehtyjen istutusten ja mahdollisten muiden hoitotoimenpiteiden tuloksellisuutta. Tarkkailua toteutetaan erillisen tarkkailusuunnitelman mukaisesti.

Tulevalla viisivuotisjaksolla erityisesti kuhakannan tarkkailuun tullaan kiinnittämään huomiota.

Suunnitelmajakson aikana voidaan tarpeen mukaan teettää muitakin erillisselvityksiä istutusten tuloksellisuuden seuraamiseksi.

3. MUUT TOIMENPITEET

Kalatalousmaksuvaroja voidaan käyttää myös velvoitehoitoalueella tapahtuviin hoitokalastuksiin, mutta se edellyttää osakaskunnilta erillisen suunnitelman laatimista ja sitoutumista asiaan. Mahdollisista hoitokalastuksista aiheutuvat kustannukset vähentävät vastaavasti istutusmääriä.

Kalatalousmaksuvaroja voidaan käyttää myös Kemijärven oman kuhakannan perustamiseksi tai viljelymateriaalin hankintakustannuksiin, jos muita yhteistyötahoja ilmoittautuu hankkeeseen ja se katsotaan tarpeelliseksi. Lisäksi maksua voidaan käyttää myös muihin erikseen sovittaviin toimenpiteisiin.

PERUSTELUT

Kalatalousmaksun käyttösuunnitelma on lupapäätöksen mukainen ja siinä esitetyillä toimenpiteillä on ennalta arvioiden saavutettavissa paras mahdollinen kalastonhoito- ja seurantatulos.

Kemijärven lupaehtojen mukainen säännöstelyväli on noin seitsemän metriä. Se asettaa kalanhoidolle isoja haasteita. Kalataloustarkkailuista saatujen tulosten perusteella Kemijärven taimensaaliit ovat olleet erittäin huonoja, vaikka istutusmäärät ovat olleet välillä hyvinkin korkealla tasolla.

27.6.2022

LAPELY/ 2774/2022

Vuosien saatossa on kokeiltu erikokoisia ja eri kantaa olevia istukkaita, mutta parempaan takaisinsaantiin niillä ei ole juuri ollut vaikutusta.

Tämän takia on perusteltua vähentää järviin tehtäviä isompien poikasten istutuksia ja lisätä Kemijärven sivujokiin tehtäviä pienpoikasistutuksia.

Kemijärveen laskevien sivujokien kalakantoja on seurattu Kemijärven kalataloustarkkailussa mm. sähkökoekalastuksin. Sivuvesiä on myös aikoinaan kunnostettu Lapin ELY-keskuksen toimesta, mutta uusille kunnostuksille voi olla tarvetta.

Sähkökoekalastuksista saatujen tuloksien mukaan, Kemijärven sivujokien taimenen poikastuotantoalueet ovat pienehköjä ja niissä ei esiinny merkittäviä määriä taimenen poikasia.

Myös siian istutustulokset ovat olleet kohtalaisen heikkoja ja siian verkkokalastus on vähentynyt merkittävästi.

Kemijärvässä on erittäin vahva haukikanta ja se heikentää istutuksista saatavaa tuottoa.

Pyyntikokoista kirjolohta on käytetty Kemijärven maksuvelvoitehoidossa yli 10-vuotta erittäin hyvin tuloksin. Osakaskunnat näkevät, että istutusmäärien lisäämiselle olisi perusteita. Kirjolohti istutukset on tehty Pöylijärveen ja säännöstelyn vaikutusalueella oleviin sivuvesiin. Esimerkiksi Kemijärven osakaskunta on saanut merkittävää lupatuloa kirjolohti istutusten ansiosta.

Tarkkailusta saadun tiedon mukaan kirjolohien takaisinsaanti on korkealla tasolla ja myös osakaskuntien lausuntojen mukaan on perusteltua nostaa pyyntikokoisten kirjolohien istutusmäärää suunnitelmassa tarkemmin ilmenevällä tavalla.

Tätä kehitystä tukee myös se yleinen trendi, että verkkopyynnin suosio on vähenemässä ja vapapyynnin lisääntymässä.

Esitys merilohien istuttamisesta velvoitteen yhtenä vaihtolajina eivät ole tässä tilanteessa tarkoituksen mukaisia, koska vaellusyhteyttä merestä takaisin ei ole olemassa. Asiaan voidaan palata siinä vaiheessa, jos vaellusyhteyden toteutus tulee ajankohtaiseksi.

Kysymys järvilohen mahdollisesta istuttamisesta Kemijärveen, niin sitä ei ole mahdollista toteuttaa, koska se on vieraslaji ko. alueelle. Lisäksi sitä ei ole viljelyn kautta enää saatavilla.